

Egyházfőtanácsi gyűlés.

(Oct. 30—31.)

I. Ferencz József püspök megnyitó beszéde.

Méltóságos és Főtisztelendő Egyházi Főtanács!

Isten jóvoltából ismét egybegyűltünk, hogy egyházunk ügyei felett tanácskozzunk s annak előmenetelét böles intézkedések és határozatok által a lehetőleg előmozdítsuk. Mert fejlődés és haladás nélkül nincs élet, sőt a megállás is már hanyatlás vagy legalább hátramaradás.

Fejlődünk-e? haladunk-e? E kérdésen fordul meg tehát egyházi életünk bece és jelentősége. S nagyon szomorú dolog lenne, ha e kérdésre nem tudnánk magunknak legalább megnyugtató feleletet adni, ha kénytelenek lennénk beismerni, hogy egyházunk sehol, semmi irányban fejlődést, haladást nem tud fölmutatni. De én azt hiszem — s ezért áldom az isteni gondviselést, mert a mit teszünk és tehetünk, mindazt csak Isten segédelmével tehetjük, — áldom a gondviselést, hogy e tekintetben nemesak megnyugtathatjuk magunkat, hanem örömet is találhatunk egyházunknak bár lassu, de fokozatos fejlődésében és haladásában.

Nem megyek messze vissza a multba, pedig ez reám nézve, aki ide s tova 50 év óta álllok gyenge erőmmel és tehetségemmel szeretett egyházunk szolgálatában, nagyon esábitó lenne arra nézve, hogy kimutassam, minő különbség van egyházunk mostani és 50 év előtti állapota között. De, a mint mondám, ide nem megyek vissza, csak a legközelebbi évekre hivatkozom. Avagy kollegiumunknak e szép és jól berendezett épületé, a melyet közelebbről a vallás- és közoktatásügyi Minister ur is meglátogatván, a felett legnagyobb elismerését nyilvánította, tanárainknak a multhoz képest minden esetre tisztességes helyzete, valamint lelkészeinknek is a súlyos anyagi gondokkal szemben némileg kedvezőbbé, legalább tűrhetőbbé vált állapota

és sorsa; az a tény, hogy mult évi főtanácsunk óta is több egyházközségünk romladozó temploma helyett részint újat építhetett, részint nagy költséggel kijavíthatta s e czélra a rendelkezésünkre álló alapokból évről-évre több segélyt nyújthatunk; legközelebről sz.-kereszturi gymnásiumunknál a 6-ik osztály felállítása — mindezek nem örvendetes és lélekemelő mozzanatai-e a mi kicsiny egyházunk fejlődésének és haladásának?

De nemcsak az anyagi, hanem a szellemi téren való haladásunk sem vonható kétségbe. Értem ez alatt különösen vallásunknak, hitnézeteinknek mind szélesebb és szélesebb körre való kiterjedését. Mert igaz ugyan, hogy ma is vannak, akik az unitárizmussal nem nagyon rokonszenveznek s így nem is szerethetik, de másfelől az is igaz, hogy hova tovább mind többen foglalkoznak vele s akadnak olyanok is, akik egyházunkon kívül is annak szivökben nemcsak helyet adnak, de szószólói is lesznek. Aki nemcsak hazánknak, hanem a külföldnek egyházi irodalmát is figyelemmel kíséri, példát eleget fog erre találni.

Valóban hálátlanok lennénk az isteni Gondviselés iránt, ha nem ismernők el jóságát és kegyelmét egyházunk iránt; ha nem tudnánk örvendeni annak fejlődésében és haladásában s ez egyszermind nem lelkesítene a további munkálkodásra. Mert a miket mondék, nem azért mondtam, hogy azzal magunknak tetszelegjünk vagy éppen dicselkedjünk, hanem, hogy egyházunk iránti buzgóságra és kötelességeink teljesítésére indítsanak. Mint az apostol mondotta volt: „Nem hogy immár a czélt elértem volna, hanem igyekszem, hogy azt elérjem“ — ez legyen a mi jelszavunk és mindennapi törekvésünk is. Igaz, hogy kevesen vagyunk; de ez csak egygyel több ok arra, hogy senki se álljon félre, senki se vegye le gondját szeretett egyházunkról, melynek kebelén nőtt fel s annak életadó hitforrásából táplálkozik. Ha mindenki hiven és lelkiismeretesen kiveszi részét abból a munkából, a mely egyházunk előmenetelében reá néz, ezután sem fogunk hátramaradni és szégyent vallani. Mert a győzelem sem mindig a nagy hadseregtől, hanem még inkább attól a lelkesedéstől függ, a mely ezt hevíti. Az is igaz, hogy gondterhes viszonyok között élünk. Az élet annyi teherrel nehezedik mindnyájunkra, hogy az egyház gondja könnyen

háttérbe szorulhat az olyanoknál, a kik annak valamely különös jelentőséget és becsét egyáltalában nem tulajdonítanak. De a kik szeretettel csüngenek azon, a kiknek életelve az Úr Jézusnak ama mondása: „Keressétek először az Istennek országát s annak igazságát”, azok a legterheesebb életviszonyok között is mindig kapnak időt és alkalmat az egyházért is tenni valamit s meghozni annak érdekében a magok több, vagy kevesebb áldozatát. Mert habár egyházunk fentartása s annak előmenetelére irányuló törekvésünk az újabb időben jelentékeny erőforrásokhoz jutott is azon alapítványokban s ezek között különösen b. e. Berde Mózsánk, reánk nézve igazán fejedelmi hagyatékában, a melyekkel ma Isten után rendelkezünk, habár ugyancsak az újabb időben az állam sem vonja meg tőlünk se segítő kezét; sőt az 1848. évi XX. t.-ezikkeknek, ha nem is szó szerénti, de érdemileg végrehajtása munkába vétetvén, ezzel nekünk is kilátásunk lehet egyházi terheinknek némileg könnyebben leendő elhordozására; de mindezek mellett sem lehet és nem szabad önerőnköt megsibbadni engedni. Mert valamint az az épület, a melyet csak külső támaszfalak tartanak fenn, előbb-utóbb összeomlik: szintugy egyházunkat sem tartják fenn pusztán a külső támaszok, ha önmagában nincs ereje. S mint-hogy én részemről legnagyobb súlyt önerőnkre fektetek, azt óhajtanám, hogy tartsuk magunkat elődeink példájához s minden intézkedésnél, a melyet egyházunk előmenetele érdekében teszünk, vegyük számba erőnket s ne terjeszkedjünk túl azon, mint a mit alapos számításal megbírunk. Mérsékeljük vágyainkat és igényeinket. Ne akarjuk ma romlásunkkal is elérni azt, a mit holnap a nélkül elérhetünk.

A midőn ezek után atyafiságos szeretettel üdvözlőném egyházi főtanácsunknak egybegyűlt tagjait, abban a reményben, hogy tanácskozásainkban ezúttal is az egyetértés, egymás véleményének tiszteletben tartása s a kölcsönös bizalom és testvéri szeretet hagyományos unitárius szelleme fog mindnyájunk felett uralkodni, — jelen főtanácsí gyűlésünket ezennel megnyitott-nak nyilvánítom.

II. Püspöki jelentés

(lásd közölve előbbi füzetben).

III. Az Egyh. Képv. Tanács jelentése.

Méltóságos és Főtisztelendő E. Főtanács!

E. K. Tanácsunknak a múlt évben tartott zsinati Főtanács után teljesített munkálkodásairól teljes tisztelettel tesszük meg jelentésünket, a következőkről:

Az 1903. év augusztus havában tartott Zsinati Főtanács után E. K. Tanácsunk 12 rendes és 1 rendkívüli ülésen intézte egyházunk ügyeit. A Zsinati Főtanács azon határozatai, melyeknek végrehajtása az E. K. Tanácsra lettek bízva, a Székelyegyleti Takarékpénztár csődügyével kapcsolatosan megindított vizsgálati ügy kivételével, melyről a kiküldött bizottság még nem adta be jelentését, mind elintézését nyertek. A különböző bizottságok, valamint a tisztviselők kötelességeiket lelkiismeretes buzgósággal teljesítették.

Az E. K. Tanácsi irodát az E. K. Tanács megvizsgáltatta egyszer, a főtisztelendő Püspök ur megvizsgálta többször. Az ügykezelés rendben találtatott.

Az egyházkörökben az esperesi vizsgálatok megtartattak. A betérjesztett jelentések tanúsítása szerint, a vallás-erkölcsi élet általában megnyugtató. Az áldozatkészség jeleivel csaknem mindenik egyházközségben találkozunk. Igazolja ezt azon örvedetes eredmény, hogy egyházunkban az évi kegyes adományok és teljesített közmunkák értékének összege: 23320 K. 14 fill. Világi hiveink buzgó érdeklődéssel vesznek részt az egyházi ügyek intézésében. A belső emberek egymás közt és hiveikkel békeességben élnek. Egyenletlenség csak pár helyen fordult elő.

A vagyonkezelés egyházközségeinkben kevés kivétellel kellő takarékoszággal történik. Espercsi afiai a felügyeletet kellő szigorral gyakorolták s E. K. Tanácsunk is a szükséges intézkedéseket minden esetben megtette.

Az egyházközségek ingó vagyonállapotáról a következő jelentést van szerencsénk betérjeszteni:

I. Püspöki vizsgálat alatt álló egyházközségekben az 1903. év végén összesen vagyon: 328628 K 70 fill.

II. A kolozsdobokai egyházkörben, az egyházközségekben összesen 10054 K 98 fill.

III. Az aranyos-tordai egyházkörben, az egyházközségekben összesen 198019 K 98 fill.

IV. A kükküllői egyházkörben, az egyházközségekben összesen 37083 K 8 fill.

V. A marosi egyházkörben, az egyházközségekben összesen 119736 K 77 fill.

VI. A sz.-kereszturi egyházkörben, egyházközségekben összesen 139495 K 78 fill.

VII. Az udvarhelyi egyházkörben, az egyházközségekben összesen 102411 K 39 fill.

VIII. A felső-fejéri egyházkörben, az egyházközségekben összesen 15009 K 59 fill.

IX. A Duna-Tiszamenti egyházkörben, az egyházközségekben összesen 14580 K 10 fill.

X. A háromszéki egyházkörben, az egyházközségekben összesen 218318 K. 17 fill.

Kongrua utaltatott lelkészeink részére az 1904 év I-ső felére: 51372 kor. 82 fill, II-ik felére 48919 kor. 19 fill. Együtt 100.292 korona 01 fillér.

Az 1904. évre segédlelkészi átalányba utaltatott 2000 korona.

Egyházi államsegély az 1903. évre pótlólag utaltatott: 10,000 korona. Az 1904. évre egyházi államsegély 36000 korona lett kiutalva.

Az egyházi alapok gyarapítására az 1903 évre is utaltatott: 15800 kor. államsegély. Az 1904. évre még nem lett kiutalva ily ezimen átalány. Kolozsvári főgymnásiumunk szertárai fejlesztésére felterjesztett kérésünkre, a vallás- és közokt. Miniszter ur 1800 kor. rendkívüli államsegélyt volt kegyes adni, mely összeg a szertárok fejlesztésére felhasználtatott.

Székely-kereszturi gymnásiumunk fentartására az államsegély 1904. évre 9000 koronára lett emelve.

Tanítói évötödös korpótlék utaltatott: József Dénes dombói, Nagy János haranglábi, Tóth Károly nyárad-szentlászlói, Bartalis József esikfalvi, Máthé József martonosi, Katona Sándor sz.-kereszturi, Ince Dániel magyar-zsákodi, Nagy Ferencz énlaki, Péter József tordátfalvi, József Mihály ravai, Miklós György szentmihályi, Kisgyörgy Tamás, Tana János és Albert Lőrincz böiöni, Kádár Sándor sepsi-köröspataki, Benedek Mihály hódmezővásárhelyi tanítók részére. — Dr. Boros György papnevelő intézeti tanár 5-ik évötödös korpótlékába: 200 korona, Nagy József elemi tanító I-ső évötödös korpótlékába pedig 100 koronát utalt ki E. K. Tanácsunk.

Albert Dénes volt jószágigazgató és néhai Ulár Pál pénztári ellenőr afiai óvadékai a pénztárból kiadattak.

Nagy Lajos sz.-kereszturi gymn. rajztanárnak, a rajz tanárok részére Budapesten rendezett szünidei tanfolyamon részvételés czéljából 100 korona, hasonló czélból tanulmányuti segély ezimen Nagy Gyula főgymn. rajztanárnak szintén 100 korona lett adva.

Évközben rendkívüli segélyben részesítették a Báró Balácsy-alap rendelkezés alatt álló részéből a bőződ-köröspataki

és sárdi egyházközségek, Dombi Géza b.-kőrispataki és Régeni Áron kolozsvári tanítók.

Néhai nagyjöltevőnk, Berde Mózsá alapítványából a főgymn. tanárok jutalmazására rendelt 1000 korona jutalomdíj az 1903/4. tanévre Péterfi Dénes tanár afiának kiadatott.

A M. Farkas Sándor alapból a 100 korona jutalomdíj 1903/4. tanévre Balázs András hódmezővásárhelyi lelkésznek utaltatott ki.

Péterfi Zsigmond nyug. vasuti igazgató ur, a főtiszt. Püspök úr nevére tett alapítványát, ez évben is 50 koronával gyarapítván, a püspök úr névnapja alkalmából, E. K. Tanácsunk az adományozónak jóindulatu adományáért köszönetét fejezte ki, s a pénzt a közpénztárba beutalta.

A régi osztálytársak gyűjtőbizottsága konv. kedvezmény czeljára az 1903/4. és 1904/5. tanévben is 100 koronát adott be, mely összeg a konviktusi pénztárba beutaltatott.

A papnevelő intézet I-ső éves hallgatóinak benyújtott kérésükre, a Channing műveiből és a Benczédi Gergely által irt „Berde Mózsá életrajza” cz. műből ingyen, a Jakab Elek által irt „Dávid Ferencz Emléke” cz. műből pedig kedvezményes áru példányok adattak.

Özv. Bulyovszky Gyuláné urnő által a kolozsvári „Mária Valéria” árvaházban unitárius árvák részére létesített 2 alapítványi helyre az árvák elhelyeztettek.

Dr. Wlassics Gyula volt vall.- és közokt. Miniszter ur E. K. Tanácsunkkal tudatva miniszteri állásáról való lemondásának a király ő felsége által való elfogadását s állásától való fölmentését, E. K. Tanácsunk válaszólag, megleghangu iratban fejezte ki hálás elismerését és köszönetét, egyházunk iránt hivatali állásában tanusított jó indulatáért.

Dr. Berzeviczy Albert vall.- és közokt. miniszterré, Tallián Béla úr földmivelésügyi miniszterré történt kineveztetésüket tudatván E. K. Tanácsunkkal, E. K. Tanács részéről üdvözlő irat küldetett.

Iszlay Márton kolozsvári énekvezér afiától az általa kiadott egyházi énekgyűjtemény megmaradt példányai megvásároltattak s egyházunk nagy könyvtárában elhelyeztetvén, árusításuk Pálfi Márton könyvtárnok afiára bízott.

A kolozsvári kollégium természettani szertárából a régi, használaton kívül álló műszereket az Országos Metreológiai muzeumnak átengedte E. K. Tanácsunk, valamint átengedte az Erdélyi Muzeum részére az új kollégium helyén állott épületekből kikerült régi feliratos köveket.

A vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr 53845—1903. sz. alatt küldött azon értesítése, hogy a korondi egyházközség kepeválsági ügyében addig nem dönthet, míg a Székelyegyleti első takarékpénztár esődügyé befejezést nem nyert, miután a kepe-

váltság alapjául szolgáló tőkék ott lettek elhelyezve, megfelelő utasítás mellett közöltetett az egyházközséggel.

A br. Orbán Balázs hagyatékának a „Szejke“ fürdőre vonatkozó részére az örökösökkel egyezség kötöttetett s a gyámpénztárilag kezelt összegből sz.-kereszturi gymnásiumunknak 6760 korona kiadatott.

A Berde Béla által egyházunkkal szemben folytatott per befejezést nyert.

Molnár Sándor jogtanácsos afia egyházunk peres ügyeinek állásáról jelentéseit rendszeresen beadta s E. K. Tanácsunk az erre vonatkozólag szükséges intézkedéseket megtette.

Dr. Barabás Abel főgymn. h. tanárnak betegség okán hosszabb, dr. Nyiredi Géza főgymn. r. tanárnak, valamint dr. Szolga Ferencz kereszturi r. tanárnak rövidebb időre szabadság adatott.

A Főtisztelendő Püspök úr a kezelése alatt levő „Dávid Ferencz“ és „Ezredévi alap“-ról számadásos jelentését megtette s azok jóváhagyólag tudomásul lettek véve.

E. Főtanácsunknak 1883—1902. Főtan. szám alatt, Toroczkóközség segítése érdekében a kormányhoz intézett felíratra vonatkozólag, a Földmivvelésügyi Miniszter úr azon értesítése, mely szerint intézkedett, hogy Toroczkó község is bevonassék a székely akezió keretébe, tudomásul vétetett.

Az 1848. évi XX. t.-cz. alapján 397423 korona évi államtartási tárgyában, a Miniszterelnök és a Vall. és közoktatásügyi Miniszter ő Nagyméltóságaihoz felterjesztés intéztetett.

Az országos közalapítványi Ügyigazgatóság felkérésére, a Berde Móza hagyatékára vonatkozó alapítványi szabályzat elkészítettvén, az ügyigazgatósághoz felterjesztetett.

A kolleg. igazgatóság felterjesztésére, hogy a szegénysorsú tanulókon könnyítve legyen, egyelőre kísérletképen engedély adatott arra, hogy az olyan tanulók, a kik fél konv. kedvezményben részesülnek, azonban a fél kedvezményt kiegészítő összeget megfizetni képtelenek, félkedvezményükért csak ebédet kapjanak s a mennyiben ezenkívül reggelire és vacsorára egy-egy czipót kívánnának, azt havonkénti részletekben is fizethető évi 20 korona lefizetéséért megkaphassák. Ennek megfelelő kedvezmény engedélyeztetett az 1/4-ed konv. kedvezményt élvezőknek is.

Kuncz Elek tankerületi kir. főigazgató, mint kormányképviselő meglátogatván kolozsvári és székelykereszturi gymnásiumunkat, a vall. és közokt. Miniszter úrhoz felterjesztett észrevételeire, melyek 18768—1904. szám alatt E. K. Tanácsunkkal közölve lettek, a szükséges felvilágosítások megadtak a Miniszter úrnak.

A kolozsvári kollegiumhoz az 1904/5 tanévre felügyelőknek kinevezettek : Derzsi Zoltán tanárjelölt és Raffaj Károly papjelölt.

Uzoni Imre tanárjelöltnek tanulmányai befejezhetése végett 200 korona költsön adatott.

A belső emberi nyugdíj pénztár és a kongrua pénztár kezelése Végh Mihály egyh. és püspöki titkárra bízott.

A b. e. nyugdíj-pénztár ellenőrzése Benczédi Gergely közpénztárnok afiára bízott, ki azt minden díj nélkül volt szíves elvállalni.

Csegezi Károly csegezi nyug. tanító afia elhalálozván, nyugdíja beszünttetett s nyugdíj hátralék tartozása töröltetett.

A belső emberi nyugdíj-intézetbe felvétettek: Antonya Mihály, Űrmösi József, Gál Miklós, Balázs András, Sándor Gergely, Katona Ferencz, Kovács István, Kovács Lajos, Kelemen Sándor lelkészek.

Erdő eladásra engedély adatott a martonosi, bölöni, korondi, bágyoni és nagy-solymosi egyházközségeknek.

Építkezés és javításokra engedély adatott: nagy-ernyei egyházközségnek templom építésre, dicső-szent-mártoni egyházközségnek toronyjavításra, mészkői egyházközségnek templom és toronyjavításra, bölöni egyházközségnek tanítói lak építésére, dévaványai egyházközségnek iskola építésre, ádámosi egyházközségnek templom és toronyjavításra, homoród-szent-mártoni egyházközségnek torony fedetésére, csegezi egyházközségnek kántori lakás, űrmösi egyházközségnek harangozói lakás építésre, homoródmácsi egyházközségnek templomi karzat készítésére, Aranyos-Rákoson a lelkészi telken esűr építtetésére.

Adás-vevési és cserevásári szerződések jóváhagyattak: az iklandi, füzesgyarmati, m.-vásárhelyi, szőkefalvi, homoród-szent-péteri, csegezi, csókfalvi, sepsi-szent-királyi és deésfalvi egyházközségeknek.

Egyházunk pénztárából költsön adatott a felső-szováthi egyházközségnek 590 kor., a Dávid Ferencz alapnak a főt. püspök úr kezelése alatt levő részéből a dévaványai egyházközségnek 1000 kor.

Kölsön felvételre engedély adatott: a szőkefalvi, nagy-ernyei, marosvásárhelyi, tarcsafalvi, szováthi egyházközségeknek.

Végül tisztelettel jelentjük, hogy a tanügyek és a gazdasági ügyekről külön részletes jelentések fognak tétetni a Méltóságos és Főtisztelendő E. Főtanács elé.

Ezekben volt szerencsénk évi jelentésünket megtenni, teljes tisztelettel kérvén a Méltóságos és Főtisztelendő E. Főtanácsot, méltóztassék jelentésünket jóváhagyólag tudomásul venni.

A magyarországi Unitárius Egyházképviselő Tanácsának Kolozsvárt, 1904. évi október hó 19-én tartott üléséből. Ferencz József, unitárius püspök. Végh Mihály, egyh. és püspöki titkár.

IV. Elintézett ügyek.

Végh Mihály egyházi és püspöki titkár, a ki egy évig ideiglenes minőségben teljesítette a titkári teendőket, az E. K. Tanács ajánlatára véglegesen megválasztottnak nyilvánított ki, a részére E. K. Tanácsilag már kiutalt fizetésekkel.

Sárdi Lőrincz pénztári ellenőr, állásában 1905. évi jan. 1-től számítandó 5 évre 1600 korona évi fizetéssel megerősítettett.

Lőfi Áron háromszékköri esperesnek lemondása az esperességről, hajlott korára való tekintetből, 24 évig folytatott esperesi buzgó munkásságának méltányoló elismerése mellett elfogadtatott s az esperesi állás betöltésére szükséges intézkedések megtétele az E. K. Tanácsra lett bízva.

Bejelentettek a következő alapítványok: Dr. Nyiredy Géza főgymn. tanár nevére Rosenberg Rezső és Renner Márton által tett 200 korona. A kolleg. igazgatóság által néhai Mózes András tanár emlékére gyűjtött 823 kor. 66 fill. A sz.-kereszturi önszegélyző népbank által a sz. kereszturi iskola részére „kirándulási-alap” czimen tett 500 kor. Az 188 $\frac{2}{3}$ tanévben végzett ifjak 20 éves osztálytársi találkozás alkalmából készpénzben befizetett 414 kor. 30 fill. és ígéretben tett: 1510 kor. együtt = 1924 kor. 30 fill. a kolleg. konviktus javára. Sepsi-köröspataki Bedő Dánielnek a kolleg. konviktus javára tett és készpénzül befizetett 4000 kor. alapítványa. Az 1903. évi főtanács bizottságnak unitárius-nyomda létesítésére tett 122 kor. alapítványa.

A gazdasági bizottság jelentése 1903. év gazdasági viszonyairól jóváhagyólag tudomásul vétetett. Ugy szintén tudomásul vétettek: a pénztárvizsgálatról, sepsi-köröspataki Téglás Mihály, ujszékelyi Raffaj Károly, szentgericezi Iszlai József hagyatéki birtokok eladásáról, valamint az 1903. évre pótlólag útalt 10000 kor. egyházi és az alapok gyarapítására adott: 15800 kor. államsegély felhasználására vonatkozólag beadott jelentések.

Dr. Bedő Albert egyh. tanácsos által karácsonyi egyházi beszéd írására kitűzött 100 kor. pályadíj, miután a beérkezett pályamunkák nem feleltek meg a pályázati feltételeknek, nem lett kiadva. A pályadíj az azt kitűző akarata szerint az 1905. évre ugyancsak karácsonyi egyházi beszédre újabban kitűzetett.

Egyed Ferencz h.-sztpáli lelkész 1904. jan. 1-től számítottól 720 korona évi nyugdíjjal véglegesen nyugalmaztatott.

Az udvarhelymegyei „Láz” telepen lakó unitáriusok viszszaesatoltattak a martonosi anyaegyházközséghez.

A pénztári és gazdasági különböző számadások, költségvetések helybenhagyattak.

Tordán a 4 osztályu algymnasium visszaállítása iránti óhaját kifejezván az E. Főtanács, az ügy előkészítésével s

annak megtörténte után rendkívüli E. Főtanács egybehívásával megbízott az E. K. Tanács.

Székely-kereszturi gymnasiumunknál a VI-ik osztálynak szept. 1-re történt beállítása, örvendetes tudásúl vétetett.

A kálnoki egyházközség kepeváltsága jóváhagyott.

Örvendetes tudásúl szolgált, hogy sz.-udvarhelyi egyházközségünkben a lelkészi állás már a következő év tavaszán betölthető lesz, a minek következtében az oly annyira óhajtott templomépítés ügye is gyorsabb befejezést nyerhet.

Az istentisztelettartásra vonatkozólag alkotott rendszabály megerősített.

Az egyházszervezeti törvények egységes elv szerint való egybeállítása helybenhagyott s összes egyházi törvényeinknek egy könyvben való kiadása meglett határozva.

A különböző tanügyi jelentések jóváhagyólag tudomásúl vétettek.

Gombos Sámuel és dr. Szolga Ferencz sz.-kereszturi tanároknak, az eddig személyi pótlék czimen adott 400—400 korona rendes fizetésükbe számítása meghatározott.

Nagy Lajos sz.-kereszturi h. tanár, azon folyamodása, hogy rendes tanárként alkalmaztassék, fedezet hiánya miatt jelenben nem volt teljesíthető.

A kolozsvári főgymnasiumban helyettes tanárokul lettek alkalmazva: Dr. Barabás Ábel, Major Sándor és Kovács Kálmán. A székely-kereszturi gymnasiumban: Gálfalvi Sámuel, Nagy Lajos, Péter Károly és Nagy Béla helyettes tanároknak.

Megválasztottak: Jogtanácsosnak: Molnár Sándor. Egyházi közügyigazgatónak: Kelemen Albert. Kollégiumi igazgatónak: dr. Gál Kelemen. Számvevőknek: Csifó Salamon, Gyulay Árpád. Egyházi képviselői tanácestagnak: Albert Dénes. Egyházi tanácsosoknak: Szentiványi István, dr. Kozma Endre, Deák Lajos. Jogügyi bizottságba: Fekete Gábor elnöklete alatt: Gál Jenő, Zsakó István, Mikó Imre, Molnár Sándor, Benkő Mihály, dr. Ferencz József, dr. Nagy Zoltán. Pénzügyi bizottságba: Kozma Ferencz elnök, Gyulay László alelnök, Orbók Ferencz, Arkosi Lajos, Hadházi Sándor, Keresztei Lajos, Vécsei Sámuel. Nevelésügyi bizottságba Gál Jenő elnöklete alatt: dr. Boros György, dr. Gál Kelemen, dr. Nyiredy Géza, Gálfi Lőrincz, Pálfi Márton, Iszlai Márton, Orbók Mór, Lőrinczi Dezső. Nyugdíjbizottságba Gyulay László elnöklete alatt: Péterfi Dénes, dr. Boros György, Iszlai Márton. II-od foku fegyelmi bíróságba rendes tagoknak: dr. Boros György, Csifó Salamon, Gál Jenő, Mikó Imre; póttagoknak: Iszlai Márton, Fekete Gyula. III-ad foku fegyelmi bíróságba rendes tagoknak: Csegezy László, Raffaj Domokos, Guidó Béla, Fekete Gábor, Szentiványi Gyula, Csegezy Mihály; póttagoknak: Kisgyörgy Sándor, Osváth Gábor, Benkő Mihály, Székely Miklós. A főtanácsi bizottságba

megválasztottak: Kelemen Albert, Kisgyörgy Sándor, Raffaj Domokos, dr. Ferenczi Géza, Pap Mózes kereszturi tanár, Lőrinczy Dénes, dr. Ferencz József, Hadházi Sándor, dr. Kozma Endre rendes és Guidó Béla, Lőrinczi István, Orbók Ferencz póttagoknak.

A különböző segélyekből kiosztottak: egyházi államsegélyből 36000 korona, báró Baldácsy-alapból 9000 korona, Berde Mózsá-alapból 2000 korona, Dávid Ferencz-alapból 1808 kor. 83 fillér, Kovács Dénes és Bencze Anna-alapból 1000 korona, Zsuki-alapból 210 korona.

A Berde Mózsá gyümölcsészeti és méhészeti jutalomra beadott folyamodások nem felelvén meg a pályázati feltételeknek, a jutalom nem adatott ki.

A beadott indítványok közül el lettek fogadva a Füzes-Gyarmat székhelylyel körlelkészség felállítása és egyetemes ker. egyháztörténelmi tankönyv iratása iránti indítványok.

Szuhay János nyug. lelkészi kérvénye a nyugdíjszabályzat módosítása iránt, elintézés végett az E. K. Tanácsnak adatott ki.

A tárgysorozatba felvett ügyek letárgyaltván, Kelemen Albert egyházi közügyigazgató buzgó imája után a püspök úr ő méltósága elismerő köszönetet fejezván ki az egyház ügyei intézése körül tanúsított lelkiismeretes, buzgó munkálkodásáért az illetékes tényezőknek, Egyházi főtanácsunk ülése az elnökség lelkes éljenzésével bezárattott.

A régi út, az igaz út.

Egyházi beszéd.¹

Jeremiás 6. 16. Álljatok az úton
és lássátok meg és tudakozzatok a régi
ösvényekről, melyik legyen az igazi út
és azon járjatok.

Az emberiség élete örök; haladása befejezést nem érő folyamat. Ez életnek részese, a haladásnak tényezője minden emberi lélek. A legparányibb emberi lélek is az Isten lelkének egy kipattant szikrája. Mi Isten szent képére és hasonlóságára vagyunk teremtve. Nem rege ez, hanem fönséges eszméjében magasztosan igaz. Mert, ha testünk — porból vétetvén — a földé is, a tűz, mely élteti, mely a szívet dobogtatja, az erő, mely a lelket szárnyakon röpködteti, égből szállott szikra, Isten szellemének átsugárzása a pusztába. Oh mily fölemelő gondolat, mily megszentelő érzet! Tudni azt, hogy az örök Istennel rokon lelkek vagyunk; „itt, vagy más bolygó tekén“ örökké élünk; a haladás és fejlődés örökké tartó, nagy munkájában tényezők és a nagy Alkotónak teremtő társai vagyunk. Van-e e nagy teremtettségben, a mi szebben illusztrálná az istenfiuságot s méltóbban glorifikálná az ember nevezetét?! „Dicsőséggel és tisztességgel megékesítetted őt Uram s tetted minden te kezeid munkáján úrrá, mindeneket vetted alá az ő lábai alá.“ (Zsolt. VIII. 6. 7.) De az embernek e dicsőséget meg kell érdemelnie, e tisztességért meg kell szolgálnia.

„Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok tökéletes.“ (Máté. V. 48.) „A mi nálatok van, azt megtartsátok mind halálig.“ (Jel. II. 25.) „Légy hív mind halálig és neked adom az életnek koronáját.“ (Jel. II. 10.)

Ugy tetszik, hogy ezekben van megjelölve a feltétel, kitűzve a cél és hivatás. Az emberiség legjobbjai, a mindennapiság szürke ködéből kiemelkedett nagy alakok, kiknek Isten nem mértékkel adta az ő lelkét, képviselték minden korban, minden időben és minden helyzetben az emberiség hivatásának

¹ Elmondva az egyh. főtanácsi gyűlés alkalmával a templomban Kolozsvárt, 1904. oct. 30-án.